

ПРАЋЕЊЕ, МЕРЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ РАДА УЧЕНИКА У НАСТАВИ

Под појмом праћења подразумева се разрађен систем поступака, техника и инструмената за утврђивање развојног тока и степена остваривања одређене педагошке делатности у васпитно-образовним установама. Мерењем се утврђују количински односи дате педагошке појаве.

Праћењем се одговара на питање "како". Како ученици уче и раде (настава, слободне активности, учење код куће)? Како наставници раде (организација часа и слично)?

Под мерењем подразумевамо констатовање количинских односа неке педагошке појаве. Мерење, у општем значењу овог појма, је упоређивање двеју величина од којих је једна мерна јединица. Међутим, ово појмовно одређење није у свему прихватљиво са становишта педагошког вредновања. Зато је прихватљивије педагошко мерење дефинисати као констатовање количинских односа датих педагошких појава. Мерењем се одговара на питање "колико" - колико су, на пример, задатака у тесту ученици решили, колико су страница неког текста прочитали, колико су чињеница и генерализација научили и томе слично.

Оцењивање у школи је својеврсно мерење, јер њиме меримо ученички успех. Њиме се упоређује успех једног ученика са успехом другог.

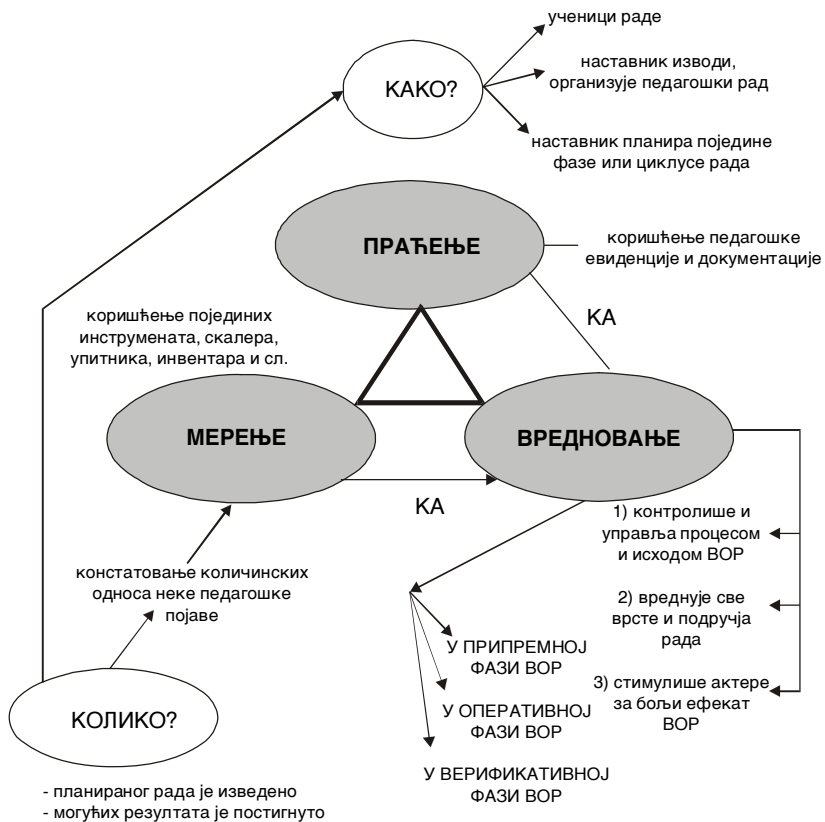
Постоје битне разлике између мерења и вредновања. За разлику од мерења, којим се констатују количински односи, којим се упоређују знања међу ученицима, вредновањем се констатују шире промене у развоју личности појединца. Вредновањем се доводе у везу и многи други фактори који су детерминисали одређени успех ученика, на пример, у каквим условима живи ученик, какве су његове објективне и субјективне могућности. Исти ниво знања код два ученика може бити различито валоризован школском оценом ако је један од њих под тешким објективним условима, или са нижим способностима, улажући максималне напоре, постигао одређени резултат, за разлику од другог који је имао боље услове и веће способности. Вредновањем се одређене педагошке величине (на пример, ниво знања) доводе у везу са многим другим факторима (објективне могућности, радне навике, напор, рад, залагање, субјективне могућности, ниво менталних способности и слично) па се, у односу на те претпоставке, вреднују и остварени резултати. Ако је неко могао више, а то није остварио, његово знање би требало ниже валоризовати од ученика који је у односу на бројне варијабле (субјективне могућности, објективни услови) својим марљивим залагањем остварио веће резултате.

Праћење подразумева коришћење одговарајуће евиденционе педагошке документације. Мерење подразумева коришћење појединих инструмената, скалера, упитника, инвентара и слично. Тачност мерења зависи од осетљивости, поузданости, објективности и других мерних карактеристика инструмената који се

примењују. Мерењем се утврђује стање одређене педагошке појаве, даје дијагноза стања и по потреби, предузимају мере.

Праћењем и мерењем се прате и евидентирају количински односи, изражавају и констатују појединачна постигнућа. Праћењем и мерењем се прикупљају подаци за педагошко вредновање. Вредновањем се сагледавају и свестраније промене и резултати у реализацији васпитно-образовних циљева и задатака и констатују шире промене у понашању и раду ученика. Тиме се утврђује стање, даје дијагноза и предузимају мере за унапређивање васпитно-образовне делатности. Вредновањем се подржавају и интензивирају суштинске позитивне промене у раду, које су укључене у систем вредновања. Комплексно вредновање је веома значајна претпоставка позитивних радних процеса у школи.

Вредновање, према томе, у низу осталих, има и следећа позитивна обележја: 1. омогућава контролу и управљање процесом васпитања и образовања; 2. интензивира целокупну делатност школе ако се комплексно вреднују све врсте и подручја рада; 3. подстиче и наставнике и ученике да боље раде.

Корелација појмова праћење, мерење, вредновање